

De grootste uitdaging is iedereen aangesloten te houden

Ieder jaar op Prinsjesdag komt de politiek samen voor de opening van het werkjaar van de Eerste en Tweede Kamer. Maar voordat dit op de derde dinsdag van september plaatsvindt, moet er heel wat geregeld worden. En dat vergt communicatie. Veel communicatie. Hayat Eltalhau en Gundula Kolodicyk weten daar alles van.

Zo is de Eerste Kamer verantwoordelijk voor de ceremonie in de Ridderzaal, regelt het ministerie van Defensie de stoet van de koets met de paarden en de traditiegetrouwe kanonschoten, en legt de gemeente Den Haag touwen in de tramrails en verzorgt samen met de politie de beveiliging. De ministeries van Algemene Zaken en Financiën zorgen voor de coördinatie van de communicatie

en de publicatie van de Miljoenennota en de rijksbegrotingen. Hoe werk je succesvol samen met zoveel personen, afdelingen en belangen? Hoe maak je de politieke plannen begrijpelijk voor de burgers? Hoe ga je om met plotselinge veranderingen, zoals het niet afschaffen van de dividendbelasting? En waarom lekt die Miljoenennota ieder jaar toch weer uit?

Auteur Yvonne van Vliet

Fotograaf Martijn Gijsbertsen

communicatie: je presenteert de Miljoenennota met bijbehorende begrotingen van verschillende ministeries. Je moet ervoor zorgen dat de verschillende doelgroepen weten wat erin staat. Daarnaast zijn wij verantwoordelijk voor het draaiboek van de minister en staatssecretaris op Prinsjesdag, zoals de bijbehorende ceremonie van het ondertekenen en aanbieden van de Miljoenennota en het belastingplan, en de interviews die zij geven om de nieuwe kabinetsplannen toe te lichten. Daarnaast is interne communicatie van belang, want een groot deel van het ministerie werkt naar Prinsjesdag toe. Hierbij krijg je ook te maken met (interne) communicatie met de verschillende ministeries die de kabinetsplannen uitwerken en die ook op Prinsjesdag worden gepresenteerd. Door het delen van informatie en content met andere ministeries weet iedereen of de communicatie op elkaar aansluit. Iedereen draagt een steentje bij aan Prinsjesdag vanuit zijn of haar invalshoek. Dat is heel leuk om te zien, dat je samen naar één gezamenlijk doel aan het werken bent.”

Externe communicatie

Bij de externe communicatie is het volgens Eltalhau van belang om niet alleen te zenden over wat de ministeries willen overbrengen, maar ook te vertellen over wat mensen willen weten. “Mensen willen op Prinsjesdag vooral weten: ‘Wat verandert er voor mij?’ en ‘Wat heb ik als burger aan de nieuwe plannen van het kabinet?’ Zo hadden we dit jaar een nieuwe communicatiestrategie met de slogan ‘Van ons allemaal, voor ons allemaal’. In het regeerakkoord staat ook dat we meer moeten communiceren over wat beleid voor mensen betekent en minder over macrocijfers. Er zijn in dat kader ook ‘koffergesprekken’ geweest met mensen om te weten wat zij verstaan onder bijvoorbeeld investeringen in veiligheid, zorg en onderwijs. Daarnaast onderzoeken we of de

informatie die we geven vindbaar, helder en begrijpelijk is. De afdeling Communicatie zorgt samen met beleidsmakers ervoor dat de Miljoenennota zo leesbaar mogelijk is. Het zijn natuurlijk ingewikkelde onderwerpen.”

Al het werk voor niks?

Het communicatieproces van Prinsjesdag begint al in het voorjaar, maar de drukste periode is begin augustus, omdat dan nieuwe besluitvorming in de politiek plaatsvindt. Het kan soms gebeuren dat alle plannen door het kabinet of door omstandigheden worden omgegooid. Dit gebeurde in 2008 vlak voor Prinsjesdag toen de economische crisis begon. Er kan ook na het presenteren van de financiële plannen iets gebeuren, zoals dit jaar toen in oktober werd besloten de dividendbelasting toch niet af te schaffen. “Dat kan gebeuren”, stelt Eltalhau nuchter. Al dat werk is volgens haar dan niet voor niks geweest. “Over veranderingen moet je ook goed communiceren. Je moet mensen steeds meenemen in wat er gebeurt en in wat je aan het doen bent voor Nederland.”

Vernieuwing in herhaling

Volgens Kolodicyk wordt niet ieder jaar in de communicatie een vast riedeltje afgewerkt. “Sommige elementen blijven hetzelfde, maar hoe die dan worden gemaakt en gepresenteerd, is ieder jaar anders. Dit komt deels doordat steeds weer nieuwe mensen verantwoordelijk zijn voor een bepaald onderdeel van het geheel. En deels doordat er steeds wordt onderzocht hoe de presentatie van de plannen, bijvoorbeeld op scholen, werd ervaren. Die feedback nemen dan het jaar daarop mee.” Eltalhau voegt toe: “Sommige dingen kun je natuurlijk niet veranderen, zoals het tijdstip van de Troonrede, maar je kunt wel vernieuwing brengen in de invulling van andere onderdelen. Het is fijn dat we in ons werk de ruimte krijgen om onze ideeën uit te voeren. Zo stond in de speech ➤